

KA JINGBISHAR IA KA SHANGKHAWIAH KI RANG

STREAMLET DKHAR
1998

**Ka Jingbishar Ia
Ka Shangkhawiah
Ki Rang**

Streamlet Dkhar

Published by

ESES

GOLF-LINKS, SHILLONG

1998

KA JINGBISHAR İA KA SHANGKHAWIAH KI RANG

Copyrights : Streamlet Dkhar (1998)

First edition : 1998 - 2000 copies

11 1910

Don Bosco Press, Laitumkhrach,
Shillong - 793 003

Ka Jingthmu

Ka jingthmu ba kongsan ha kaba pynmih ia kane ka kot ***Ka Jingbishar İa Ka Shangkhawiah Ki Rang***, ka long ban iarap na ka bynta kito ki samla Khasi kiba pynkhreh na ka bynta ka eksamin **Meghalaya Civil Service (MCS)**. La İaleh katba lah ban pynbiang ia ka jingdawa ka *syllabus* ha ka Khasi drama jong katei ka eksamin; khnang ba ki samla kiba pynkhreh ia katei ka eksamin kin kham suk ban pule na kane ka kot. La bishar ia ki katto katne ki nongrim halor ka drama kum kawei na ki bynta ka Khasi *dramatic criticism* bad ia ka drama ***Ka Shangkhawiah Ki Rang*** hi. Don ki bynta ba la leh thikna na ka liang ka *theory*, hynrei don pat kiba nga ieh noh bad bishar beit tang ia ka kot, kum ha ka bynta jong ka plot. Nga la leh kham bniah ia kane ka bynta jong ka *theory* ha kawei pat ka kot ba la ai kyrteng ***Halor Ka Drama Bad U Baieit Donshkor***. Kumta ban ym pynlut por ne thoh biang ia kajuh, nga shim ia kane ka kabu ban kyntu ia phi ki samla pule ban pule ia katei ka kot ruh. Ym tang ban tip ia ka *theory* jong ka plot, hynrei ia kiwei pat ki *theory* ki bym don ha kane ka kot, khamtam ba ka dei ruh ha ka *syllabus* jong ka **MCS** eksamin.

Khatduh eh shwa ba ngan pynkut ia ka jingthmu nga pynpaw ia ka jingsngewbha kaba khraw, lada kane ka kot ka lah ban ai jingmyntoi ia ki samla pule baroh jong ka kyrdan pule *Graduate* bad *Post-graduate*. La pynkhreh ia ka tang ha i por iba lyngkot, lada don kam ban pynbha ngan sa leh ha ka *edition* kaba bud.

Khublei

I Nongthoh

DEDICATED

**TO THE LOVING MEMORY OF
MY BELOVED FATHER**

(L) LEKTOWELL WAHLANG

Ki Lynnong

	Peij
1. Ka Saiñdur ia Ka Shangkhawiah Ki Rang	9
2. Ka Plot	24
3. Ka Jinglong Ki Tyngshop Ki Puron	34
4. Ka Phangpdeng Ha Ka Shangkhawiah Ki Rang	78
5. Ka Bynta Ki Bor Bamaia Ha Ka Shangkhawiah Ki Rang	81
Ki Par Jingtíp	90

Lynnong IV

Ka Phang Pdeng Ha Ka Shangkhawiah Ki Rang

*H*a baroh ki tnat jong ka literature naduh ka novel, ka drama, ka poetry bad ki ese ki don ha ki la ka phang pdeng. Ha kane ka drama ruh ngin lap ia ka phang pdeng ba u nongthoh u la ai. Ki drama kiba mih pyrthei ha ka spah snem ba Khatkhyndai, bunsien hi ki shad tawiar tang ha kine ki phang - Ka Hok, ka Jingshisha bad ka Jingieit. Khyndiat eh kiwei ki pynpaw ia ka phang ka jingduk bad ka jinglanot. Hynrei ka drama ***Ka Shangkhawiah Ki Rang***, ka pher bak-ly-bak na kitei ki phang ba la kdew. Hadien ba la dep bishar bad pule bniah ia kane ka drama, lah ban ong ba ka phang pdeng jong ka ka shad tawiar ha "ka jingkhwan spah". Teng teng haba shu bishar kyllum, ka i kumba kane ka drama ka don ia ka thong ban kdew ba ka phang jong ka ka long halor ka hok kaba jop pyrshah ia ka pap. Ha kawei pat ka bynta, ngi iohi kumba u nongthoh u mut ban pynphalang halor ka phang "ka jingaid nuti" (prostitution). Wat la kitei baroh ar ba nga kdew hadien ki don ka bynta ba kongsan ha ka drama, pynban ka phang jong ka jingkhwan spah, i kumba ka pynbiang lut ia ka jingdawa jong ka drama na baroh ki liang. Ka jingkhwan spah kum ka phang ha kane ka drama ka pynlong ia u ne ka tyngshop-puron ba sniew ban lalot spah ym da kaba trei shitom, hynrei da

kaba shu ioh ei da ki buit bad ki kam sniew jong ki. Ki da threw ban pyndap ia ka jingkwah ka dohnud jong ki da ka spah pyrthei bym hok.

Haba iakren shaphang kane ka phang, to ngin iashim ia ka kyntien "threw" kaba lah ban pynsgewthuh ia uba bun uba lang ba haba u ne ka nongthrew ki kwah dik dik, ka mut ba kim bit ban duh ia kata kaba ki kwah. Kumba ong ha ka ktien English ia kawei ka jingong, "Buy, steal or borrow I must have it." Na kane ka jingong ym iohi ba ka puron jong kane ka drama kaba long ka Madina ba ka lah ban pynbiang ia ka jingdawa jong katei ka jingong. Lah ban iohi ba ka Madina ka lah ban tuh ne ioh ei ia ka spah, ym ban thied ne pan kylliang. Katei ka phang ka pynkha shuh shuh ia ki jingjia ha ka drama kiba ktah ia ka imlang sahlang. Kane ka phang ka shad tawiar ha u Shamarkhan bad ka Madina. Ka jingkhwan spah u Shamarkhan bad ka Madina ka pynlong ia kiwei pat ki tyngshop ka drama ba kin liat ha ki liewlep jong ka jingsniew, kum ka khalai, ka dih kiad bad ka awria kynthei. Ka Madina, halor katei ka phang ka klet noh ia lade ba ka dei ka kynthei Khasi, kaba dei ban ri ban dup ia ka burom ka ijot. Hynrei ka Madina ka la pynjot ia lade bad ia la ka long rynieng da ki kam nuti jong ka. Ka thong jong ka, ka long beit ban kamai spah da kita ki kam awria; kam salia shuh ia ka kheiñ kur kheiñ kha, kam don ruh ia ka tip briew ka tip Blei. Namar ba ka thong jong ka ka long ban ioh spah, tang katta ka biang na ka bynta ka jingim jong ka. Dei na ka bynta ka spah ba ka la pynngop ia u Suraiji, u khun jong u nongkhaii mawkordor bad ia u Jan u khun jong u Jamindar Saponu. Ki tyngshop ki puron ki isih ia ka jinglong lyngkar jong ka ba ka long ka nongpynjot khiew ja; kumba isih ka Jani, u Thakur bad

u Saponu ha ka drama. Ha ka imlang ka sahang ba shisha ruh ym don ba lah ban shah, kum ia kata ka jinglong ba ka Madina ka don.

Ban ym pynjrong ia kane ka lynnong, lah ban ong ba kane ka phang ka thong ia baroh kiwei pat ki jingsniew ba lah ban shem ha ka drama. Naduh ha ka khalai lah ban thong da ka pisa ban iohnong; uba ioh u khur lut ia ka spah. Lada u duh, u thong da kaei kaei kaba u don, kum ban shu byndi da ki tiar kordor lane ka iing ka sem kumba la pynpaw ha ka drama. Ka die kiad ruh ka dei sa kawei pat ka kam ioh spah ka Madina. Ka ai kiad ia ki *customer* jong ka bad ka pyndonkam da ki bor jadu ban khring ia ka spah jong ki. Ki briew ki jot ha ka dih kiad kumba jot u Suraiji ne u Jan. Ka iaaid awria ruh ka dei kawei pat ka jingsniew ba la pynkha na katei ka phang. U Suraiji bad u Jan ki kylla awria namar ka Madina ka da threw lalot shisha ia ka spah jong ki. Baroh ar ngut ki la kylla long ki lang knia bad ki mraw ha ka kti ka Madina. Ia ka spah ka phew ki la leit theh lut ha ka, bad ka iing jong ki ka jot ka pra.

Halor kitei ki mat ba la kdew haneng, lah ban ong namarkata, ba ia ka phang pdeng katei ka drama la pyniaid da ki bor jadu ka Madina ba la ai da u Shamarkhan lyngba ka jinglalot bad khwan spah jong ki ban myntoi shimet. Tang khyndiat eh lah ban iohi ia ka phang "ka jingieit" lyngba ka Jani ia la u tnga jong ka u Jan bad ia u khun jong ka u Thersing. Hynrei ia ka drama hi baroh kawei la pynshad tawiar halor ka jingkhwan spah bad katei ka phang ka kah syrngiew noh ia kiwei pat ki phang barat (minor themes) ha kane ka drama.